

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 «ПРАВО»

Представлена на рецензію освітньо-наукова програма (далі – ОНП) за спеціальністю 081 «Право» розроблена на юридичному факультеті Сумського національного аграрного університету (далі – СНАУ), ставить за мету підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців – дослідників зі спеціальності 081 «Право», що сприяють розбудові аграрного сектора та суспільства в цілому на засадах сталого розвитку та є свідомими громадянами. В свою чергу заявлена мета повністю узгоджується із місією та цілями Стратегії розвитку СНАУ, про що свідчить інформація розміщена на сайті університету.

На нашу думку, варто звернути увагу на унікальність ОНП «Право», яка полягає у формуванні у здобувача здатності розуміти, інтерпретувати і впроваджувати ідею, доктрину і правові принципи держави сталого розвитку відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року у відповідності з оновленими напрямками наукових досліджень Національної академії правових наук України згідно з Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722. Акцентуючи увагу у ОНП «Право» передусім на цілях сталого розвитку – сталий розвиток міст і громад (у тому числі, екологічної стійкості), захист екосистем суші, як засобу протидії кліматичним змінам, скорочення нерівності, якісна освіта розробники ОНП, як на наш погляд, усвідомлюють необхідність збалансованого формування змісту ОНП та спроможності якісного забезпечення реалізації цієї Програми досвідченими викладачами (які є керівниками різних наукових юридичних шкіл з теоретичних і практичних правових питань), професіоналів –практиків та мотивованої спільноти здобувачів.

Важливим вбачається те, що у програмі коректно визначено основні засоби досягнення мети ОНП «Право», а саме, програмні результати навчання (далі – ПРН), загальні та фахові компетентності, перелік обов’язкових освітніх компонент (далі – ОК) (серед яких чотири фахові ОК, а освітні компоненти ОК6 – «Правові режими природних об’єктів і комплексів в умовах євроінтеграції» та ОК 14 – «Правове забезпечення сталого розвитку регіонів – зумовлюють унікальність Програми та враховують галузевий й регіональний аспекти). Водночас, галузевий та регіональний аспекти відображені у ПРН 16, ПРН 18, ПРН 21 – ПРН 26.

Аналізуючи матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП можна дійти висновку про належне виконання вимог Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Зміст ОНП має чітку структуру, освітні компоненти, що включені до ОНП, становлять логічну взаємопов’язану систему та у сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Особливої уваги заслуговує підхід розробників ОНП «Право» до її змісту. Мається на увазі наступне: *по-перше*, обираючи перелік освітніх компонентів розробники програми вдало реалізують ідею взаємодії різних галузей права, ставлячи за мету привести у відповідність ОНП Стратегії розвитку СНАУ і юридичного факультету; *по-друге*, перелік вибіркового дисциплін надає можливість здобувачу отримати/якісно поглибити свої знання у відповідності до обраної тематики свого дослідження. При цьому пропонуються вибіркові дисципліни, що викладаються на інших рівнях освіти, наприклад на другому (магістерському) рівні вищої освіти, тобто аспірант за погодженням зі своїм науковим керівником і керівником відповідного факультету має право вибирати навчальні дисципліни, які дотичні до тематики дисертаційного дослідження; *по-третє*, в наукових публікаціях здобувачів і їх наукових керівників знаходить своє відображення взаємодія екологічного, аграрного, адміністративного, фінансового, інформаційного та ін. галузей права, про що свідчить інформація розміщена на сайті факультету.

Відмічаючи позитивні риси ОНП «Право», зокрема у визначенні тем дисертаційних досліджень, разом з тим, пропонуємо активізувати взаємодію з органами місцевого самоврядування у напрямку врахування їх пропозицій щодо досягнення цілей сталого розвитку регіонів.

Вважаємо, що юридичний факультет СНАУ володіє достатнім науковим потенціалом (у кількісному та якісному вимірі), спроможним забезпечувати якісно високий рівень реалізації наукової складової підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти.

Таким чином, враховуючи вищевикладене, можемо констатувати, що рецензована освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії (третій рівень вищої освіти) за спеціальністю 081 «Право» Сумського національного аграрного університету базується на новітніх концептуальних засадах, підготовлена на належному науково-методологічному рівні, а відтак може бути рекомендована до застосування у якісній підготовці здобувачів вищої освіти відповідного рівня.

Перший проректор з навчально-методичної та виховної роботи Університету державної фіскальної служби України
д.ю.н., професор,
заслужений юрист України

А.О. Монаєнко

« _____ » _____ 2021

